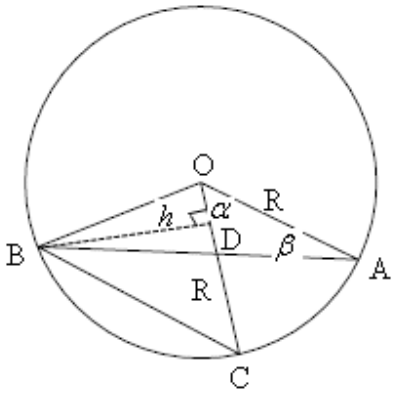
בגרות סח יוני 08 מועד קיץ א שאלון 35004

א. נעלה את השרטוט המעודכן והסברים בהמשך:

לשני המשולשים BOD **ו-** BOC **גובה משותף** h **לצלעות** OD **ו-** OC **בהתאמה (ראה ציור).**

לכן יחס השטחים שווה ליחס בין שתי צלעות אלו:

$$\frac{S_{\Delta BOD}}{S_{\Delta BOC}}=\frac{\frac{OD\cdot h}{2}}{\frac{OC\cdot h}{2}}=\frac{OD}{OD}=\frac{OD}{R}$$

משולש ABC **(משפט סינוסים):**

$$\frac{R}{\sin(180^\circ-(b+a))}=\frac{OD}{\sin b}$$

$$OD=\frac{R\sin b}{\sin(b+a)} \quad \leftarrow \sin x=\sin(180^\circ-x)$$

$$\boxed{\frac{S_{\Delta BOD}}{S_{\Delta BOC}}=\frac{\sin b}{\sin(b+a)}}$$

תשובה: $\frac{\sin b}{\sin(b+a)}$

ב. נתון גם $a=b$

$$\frac{\text{שטח המשולש BOD}}{\text{שטח המשולש BOC}}=\frac{2}{3}$$

$$\frac{\sin a}{\sin 2a}=\frac{2}{3}$$

$$\frac{\sin a}{2\sin a\cos a}=\frac{2}{3}$$

$$\cos a=0.75$$

$$\boxed{a=41.41^\circ}$$

תשובה: $a=41.41^\circ$

א. נתונה הפונקציה $f(x)=\frac{\sin x-1}{\sin x}$ **בתחום** $0<x<p$

(1) נמצא את תחום ההגדרה, לאור קיום המכנה:

$$0\neq \sin x$$

$$\boxed{x\neq p\,k}$$

k	$x=p\,k$
0	0
1	p

עבור שיעורי x **אלה יתאפס מכנה הפונקציה ולא המונה.**

לכן ערכי הפונקציה שבתחום ההגדרה $0<x<p$

שואפים לישרים: $x=0,\ x=p$

וישרים אלו הם אסימפטוטות אנכיות של הפונקציה.

תשובה: $x=0,\ x=p$

(2) נמצא את נקודת החיתוך של הפונקציה עם ציר ה- x **:.**

$$0=\frac{\sin x-1}{\sin x}$$

$$0=\sin x-1$$

$$\sin x=1$$

$$\boxed{x=\frac{p}{2}+2p\,k}$$

k	$x=\frac{p}{2}+2p\,k$	
0	$\frac{p}{2}$	$(\frac{p}{2},0)$

תשובה: $(\frac{p}{2},0)$

(3) נמצא את תחום ההגדרה, לאור קיום המכנה:

הפונקציה מוגדרת בתחום הפתוח $0 < x < p$ **,**

נמצא נקודות קיצון פנימיות:

$$f(x) = \frac{\sin x - 1}{\sin x}$$

$$f(x) = 1 - \frac{1}{\sin x}$$

$$f'(x) = \frac{\cos x}{\sin^2 x}$$

$$0 = \cos x$$

$$x = \frac{p}{2} + p\,k$$

k	$x = \frac{p}{2} + p\,k$	
0	$x = \frac{p}{2}$	$(\frac{p}{2}, 0)$
1	-	

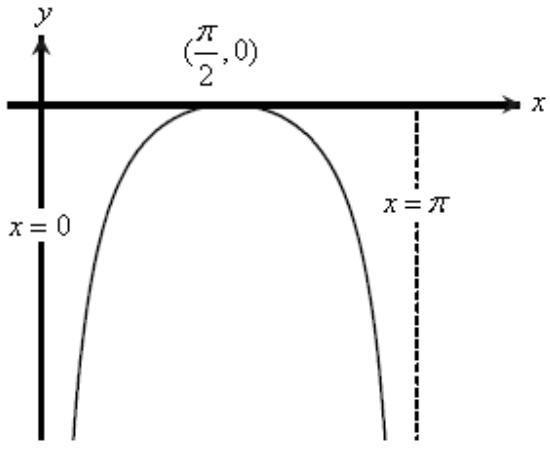
נבנה טבלה לזיהוי סוג הקיצון (מכנה הנגזרת חיובי)

$$f'(\frac{p}{4}) = \cos\frac{p}{4} = \frac{\sqrt{2}}{2} > 0, \quad f'(\frac{3p}{4}) = \cos\frac{3p}{4} = -\frac{\sqrt{2}}{2} < 0$$

x	p		$\frac{p}{2}$		0
y'			0		
מסקנה		↘	**Max**	↗	

תשובה: מקסימום $(\frac{p}{2}, 0)$

ב. נעלה סקיצה מתאימה, בהתאם לנקודת הקיצון, תחומי עלייה וירידה ואסימפטוטות:

א. נתונה הפונקציה $f(x)=\frac{a-x^2}{x^2-2}$

(1) נמצא את שיעור ה- x **של נקודת הקיצון**

$$f'(x)=\frac{-2x(x^2-2)-2x\cdot(a-x^2)}{(x^2-2)^2}$$

$$f'(x)=\frac{2x(-(x^2-2)-(a-x^2)}{(x^2-2)^2}$$

$$f'(x)=\frac{2x(-x^2+2-a+x^2)}{(x^2-2)^2}$$

$$\boxed{f'(x)=\frac{2x(2-a)}{(x^2-2)^2}}$$

כיוון שנתון $a\neq 2$ **, הרי שהנגזרת מתאפסת רק עבור** $x=0$

אומנם נתון כי יש נקודת קיצון,

אולם למען הסר ספק נאשש זאת בעזרת סימן הנגזרת השנייה

בנקודות חשודות כקיצון (מכנה נגזרת חיובי)

$f''(x)=2(2-a)\neq 0$ **וזו נקודת קיצון (לא ניתן לדעת את סוגה, בשלב זה)**

$$f(0)=\frac{a-0^2}{0^2-2}=-\frac{a}{2}$$

תשובה: $x=0$ **,** $y=-\frac{a}{2}$

(2) כיוון שהנגזרת מתאפסת רק עבור $x=0$ **,**

ולכן בנקודה זו המשיק מקביל לציר ה- x **,**

אז $-\frac{a}{2}=-4.5$

$$\boxed{a=9}$$

תשובה: $a=9$

ב. $\boxed{f(x)=\frac{9-x^2}{x^2-2}}$

(1) נמצא את תחום ההגדרה של הפונקציה:

$$x^2-2\neq 0$$

$$x\neq\sqrt{2},\quad x\neq-\sqrt{2}$$

תשובה: $x\neq\sqrt{2},\quad x\neq-\sqrt{2}$

(2) אסימפטוטה אנכית

$x=\sqrt{2},\quad x=-\sqrt{2}$ **מאפסים את המכנה אך לא את מונה הפונקציה.**

<u>אסימפטוטה אופקית</u>: מעלת פולינום מונה (2) **שווה למעלת פולינום מכנה** (2)**,**

לכן $\lim\limits_{x\to\infty}\dfrac{9-x^2}{x^2-2}=-1$

תשובה: $x=\sqrt{2},\quad x=-\sqrt{2}$ **,** $y=-1$

(3) נמצא את נקודת החיתוך של גרף הפונקציה עם הצירים:

בציר ה- y **:** $x=0$ **ונקבל** $(0,-4.5)$

בציר ה- x **:** $y=0$ **ולכן** $x^2=9$ **ובהתאם** $(-3,0)\quad (3,0),$ **.**

תשובה: $(-3,0)\quad (3,0),$ **,** $(0,-4.5)$

(4) נקודת קיצון וסוגה:

$$f'(x)=\frac{-2x(x^2-2)-2x\cdot(9-x^2)}{(x^2-2)^2}$$

$$f'(x)=\frac{2x(-(x^2-2)-(9-x^2)}{(x^2-2)^2}$$

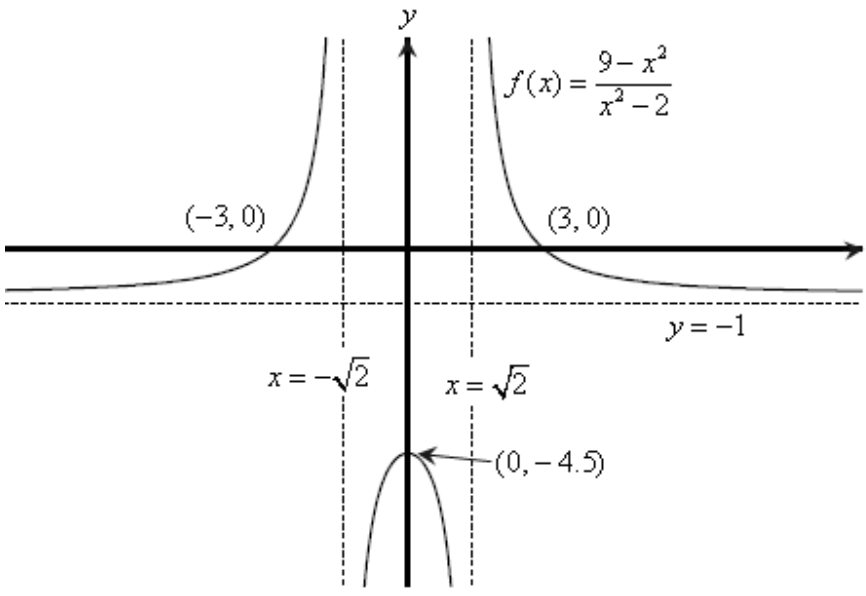
$$f'(x)=\frac{2x(-x^2+2-9+x^2)}{(x^2-2)^2}$$

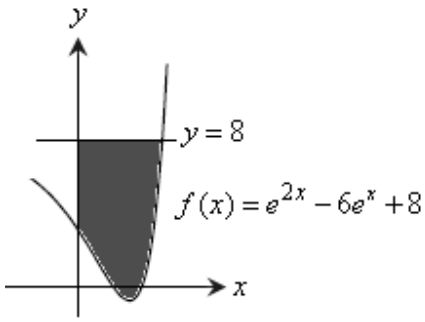
$$\boxed{f'(x)=\frac{-14x}{(x^2-2)^2}}$$

קל לראות שסימן הנגזרת הפוך לשיעורי ה- x **, ובהתאם:**

עלייה: $x<0,\quad x\neq-\sqrt{2}$ **ירידה:** $x>0,\quad x\neq\sqrt{2}$

ג. <u>הסקיצה המתאימה</u>

נמצא את שיעור ה-x של הנקודה הימנית של השטח המבוקש:

$$e^{2x}-6e^{x}+8=8$$
$$e^{x}(e^{x}-6)=0$$
$$e^{x}=6$$
$$x=\ln 6$$

נכין טבלה לסיוע בחישוב השטח

פונקציה עליונה	$y=8$
פונקציה תחתונה	$f(x)=e^{2x}-6e^{x}+8$
x **גדול**	$x=\ln 6$
x **קטן**	$x=0$

$$S=\int_{0}^{\ln 6}(8-(e^{2x}-6e^{x}+8))dx$$
$$S=\int_{0}^{\ln 6}(-e^{2x}+6e^{x})dx$$
$$S=-\frac{e^{2x}}{2}+6e^{x}\Big]_{0}^{\ln 6}$$
$$S=(-\frac{e^{2\ln 6}}{2}+6e^{\ln 6})-(-\frac{e^{2\cdot 0}}{2}+6e^{\ln 0})$$
$$S=(-18+36)-(-0.5+6)$$
$$\boxed{S=12.5}$$

תשובה: גודל השטח הוא 12.5 **יח"ר.**

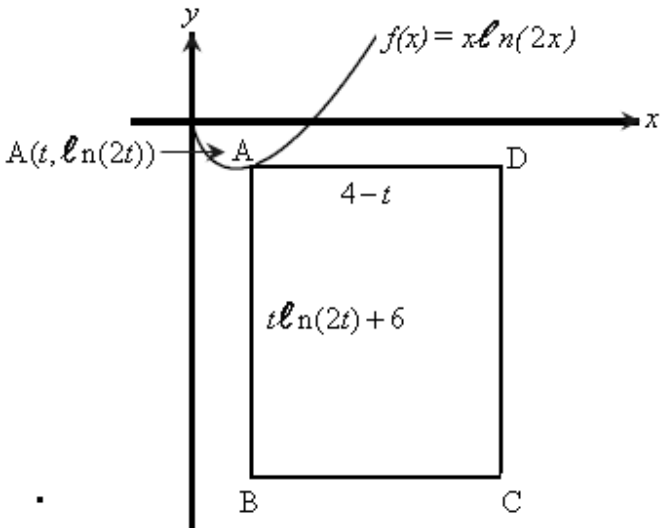
הפונקציה שיש להביא ל*מינימום* היא *היקף המלבן* ABCD.

קדקוד A **של המלבן נמצא על גרף הפונקציה** $f(x)=x\ln(2x)$

נסמן את הנקודה A **עם השיעורים** $A(t,\ln(2t))$ **ונביע באמצעות** t **את היקף המלבן** ABCD

מכיוון ו- AB **מקביל לציר ה-** y **, הרי ש-** $AB=t\ln(2t)-(-6)=t\ln(2t)+6$

מכיוון ו- AD **מקביל לציר ה-** x **, הרי ש-** $AD=4-t$

נמצא את היקף המלבן:

$$f(t)=2AP+2AD=2\cdot(t\ln(2t)+6)+2(4-t)$$

$$\boxed{f(t)=2t\ln(2t)-2t+20}$$

$$f'(t)=2\ln(2t)+\frac{2t\cdot 2}{2t}-2$$

$$\boxed{f'(t)=2\ln(2t)}$$

$$0=2\ln(2t)$$

$$\ln(2t)=0$$

$$2t=e^0$$

$$\boxed{t=0.5}$$

(הנגזרת השנייה חיובית בכל תחום ההגדרה) $f''(t)=\frac{2\cdot 2}{2t}=\frac{2}{t}>0 \quad \rightarrow Min$

$t=0.5$ **יביא את היקף המלבן** ABCD **למינימום**

נמצא את ההיקף המינימלי של המלבן, (הערה - במקרה זה AD **מתלכד עם ציר ה-** x **)**

$$f(0.5)=2\cdot 0.5\ln(2\cdot 0.5)-2\cdot 0.5+20=20-1=19$$

ההיקף המינימלי של המלבן ABCD **הוא** 19 **יח'.**

תשובה: 19 **יח'.**